

PEST. II. félv.

52. szám.

Deczember 28. 1865.

Megjelenik e lap minden héten egyszer, csütörtökön. Előfizetési ár: helyben félfévre 1 forint 31 kr., egész évre 2 forint 62 kr.; vidékre félfélfévre 1 frt 66 kr., egész évre 3 frt 32 kr. A pályázatok beiktatásáért tíz sorig minden egyszeri fölveteléért 1 frt, tíz soron fölül, egyszeri közlésért 2 frt, ha többször közöltetik, 1 forint 50 krajczár számítatik.

Pájer Antal.

Ugy hiszszük, kedves dolgot teendünk, ha e nemeskeblű egyházi férfinak, kinek igaz magyar szívből fakadt remek „Meghívó”-ját csak imént hozta lapunk egyik száma, arcképével és rövid életrajzával a t. közönséget megismertetjük. Legyen ez is egy kis elismerés azon kitüntetéshez, melylyel őt a fejedelem és főpapjának kegye csak nem rég megkülönböztette.

Sokféle hivatás jutott osztályrészül az embernek e földön. Boldog, ki valamennyit jól felfogva, s az isteni akarat szent végzésein megnyugodva, örömmel halad kijelölt pályáján, s csak oda irányozza figyelmét, csak arra fekteti gondjait, hogy a számára kirendelt tért saját boldogságára, s embertársai előnyére minél tökéletesebben betölthesse. Legyen aztán a kör, melyre működésünk hatása kiterjed, nagy vagy kicsiny, az mindegy, — az érdem csak a jól felfogott és teljesített hivatási kötelemkből sarjadzik.

Pájer Antal, jelenleg jászapáthii rom. kath. lelkész és prépost azok közé számíthatja magát, kik az isteni gondviselés által számukra kijelölt tért minden körülmény között híven betölteni igyekeztek. — Mint ember és pap, mint költő és hazafi egyaránt fényes elismerésre tett szert, s ha elborult is olykor esillaga, az

csak azért történt, hogy a körülmények támasztotta felhők szétoszoltával, annál fényesebb legyen ragyogása. De lássuk közelebbről élete folyását.

Pájer Antal 1817-ben május hó 20-kán született Makláron, Heves megyében tisztes és vallásos iparos szülőktől, kiknek emlékét, s irántok való gyermeki szeretetét nem egy

kedves költeményében örökitette meg. — Tanulmányait végezve, 1835-ben az egri növendékpapok közé vétetett fel. — Nem nézhetvén közönynyel az akkortájban pezsgő irodalmi mozgalmakat, néhány társával egyesülve buzgón hozzáfogott nemzeti nyelvünk műveléséhez, s az egyes lapokban megjelent költeményei már ekkor biztos zálogául szolgáltak azon szép sikernek, melyet később dusan aratott.

1842-ben elhagyván a növeldét, pappá szenteltetett, s először a megye első alispánjánál nevelőtül alkalmaztatott; — azonban érezvén, hogy ez állás nem felel meg hivatásának, attól nemsokára megvált, s Füzes-Abonyba költözött segédlelkézi állomásra. A csendes falusi élet nyugalmas örömeivel igen jól hatott az emelkedett lelkü ifjura, s midőn végre két év mulva (1844.) egri főegyházi hitszónokká nevezetvén, távoznia kellett: csak könyvek között tudta elhagyni a

helyet, hol hivatási kötelemi s az irodalom művelése mellett oly nyugodtan töltötte napjait. 1847-ben képezdei tanár, később tiszabábolnai lelkész lett, honnan 1853-ban Tisza-Füredre jött, hol 9 évig tartó lelkészkedése alatt köztisztelet és becsülés tárgya volt, s a szeretetet és ragaszkodást, e drága két kincset, melyeket csak is érdemelni, de erőszakolni nem lehet, saját hívei részéről ép úgy, mint a más vallásukérül teljes mérvben kivívta.

Pájer férfikora legszebb éveit tölté Tisza-Füreden. — A béke, bizalom és szeretet, mely folyton környezte, kedélyében is újra felgyújtá a régi szikrát, s vallásos keble magasztos érzelmei azon szép dalokban találtak kifejezést, melyeket 1857-ben és 1858-ban egymásután „Szent Lant” és „Orgona Virágok” czim alatt közrebocsátott, maradandó nevet biztosítván magának az akkor meglehetősen parlagon hevert vallási költészet mezején. — S ez a költő érdeme!

Barátságos, nyájias modora mindenkit bizalomra gerjesztett maga iránt, s így házáat is sűrűn látogatták, hol még megnyerő társalgása mindenkit lekötelezett: igaz hazafiúi szívének őszinte szavai a csüggedőket nem egyszer felvillanyozták. A nép gyermeke örömmel és bizalommal járult hozzá szükségében, s nem egyszer felejtette el gondjait derék lelkipásztora kedélyesen vi-

gasztaló beszélgetései között. Legszebb emléket emelt azonban magának azon kórházban, mely lelkipásztorkodása alatt a község nyomorultjai javára épült, s melyben ha nem is egyetlen, egyik első tényező mindenestire ő volt.

Nem csoda hát, ha Tisza-Füred e férfihoz annyira ragaszkodott, hogy midőn biztos távozása híre a községben elterjedt, mindenkit sajnálkozás és szomorúság fogott el, s gazdag és szegény egyaránt sietett távozó lelkipásztora iránti ragaszkodását a legmeghatóbb tiszteletjelek közt nyilvánítani. — S ez az ember és hazafi érdeme!

A papot nagyméltóságú érseke jutalmazta benne, midőn őt először esperesi rangjában megerősítette, néhány év múlva pedig az egri érseki megye egyik legfontosabb lelkészi állomására, a jászapáthiura előmozdította. — Végre ez év folytán Felsőéges urunk által a boldogságos Szűz szent Gellértről nevezett apátjának nevezetett ki.

Adja Isten, hogy a hazánk viszonyaiban beállt szerencsés változás minél gyakrabban nyissa dalra ajkait, mert oly ajaknak, melyből ily „Meghívó” tud fakadni, nem szabad, nem lehet hallgatni; de szólni, hívni, inteni kell, hogy Isten-, egyház- és hazáért buzogjon minden kebel!

Sylvester éjén.

Az enyészet angyalával
Végtusára kel az élet,
Eltűnik az év, s utána
Egy másik hajnala ébred.
Ember! rövid sáfárságod,
Halld létednek jelszavát:
Munkálj jót, mert az idő lejár,
És rád a halál bús éje vár.

Rohan az idő, szétdulva
Fellegrákokat, nagy nevet,
Szétrombolja a reményt is,
Mely éltünkre bájosolyt vet.
E muló év alkonyánál
Ember nézz szét multadon!
S munkálj jót, mert az idő lejár,
És rád a halál bús éje vár.

Törj előre hát tettekkel
Éjében a hallgatásnak,
S a részvét meleg tüzénél,
Tetteid sikert aratnak.
S nem is férfi az, kit nem vonz
Semmi példa, semmi ezél!
Munkálj jót, mert az idő lejár,
És rád a halál bús éje vár.

Itt a haldokló év ágya
Mellett, kössz szent fogadást:
Hogy Isten s a hon parancsa
Kívül nem fogsz túrni mást.
Használd rövid sáfárságod
S buzdítsd a példaszó:
Munkálj jót, mert az idő lejár,
És rád a halál bús éje vár!

Gyóry Dezső.

A Sylvester-éji vendég.

I.

A bucsuzó év utolsó éje ragyogó esilagokkal himzett azúr palástját ölté magára, talán hogy ünnepies díszben vehessen bucsut az ő évtől, vagy hogy ebben üdvözölhesse az újat. A esilagok fénye a zuzmarás fák és bokrok kristály-virágai között játszadozott, a csendes, mozdulatlan légben ablakról ablakra járó gyermekesportok dala hangzik szét, melybe egy-egy felriasztott varju krákogása, vagy álmában háborgatott házi eb türelmetlen esaholása vegyül. A házak ablakai mögöl, a tél láthatatlan kezei szötte csodás ábrákon keresztül, világosság de-

reng mindenütt — jeleül annak, hogy az emberek ébren akarják bevárni az új év kezdetét; némely helyütt vidám eseevesség, kártya vagy borozás közben, másutt komolyan s majd aggodó, majd reményteljes pillanatokot szegezve a jövő elé. Annyi áll, hogy senki sem síklik egykedvűen át a két év közötti határvonalon, melyet a harangok mélabús kongása, s néhol zene, falun kolomp-kongatás s ostorok esattogása szokott jelezni. Ugy állunk ilyenkor a jövő — mintegy átláthatatlan ködfátyol — előtt, mely ismeretlen vidékre borul, s mely himes mezőket, dalos

berkeket, mosolygó falvakat vagy ragadozók lakta vadont s örvénylő szakadékokat rejthet. S mégis mindenki e titokteljes fátyolra szegezi szemeit, mindenki szeretne ellesni valamit abból, mit a jövő napok, vagy hetek homálya fed, legyen az jó, vagy rossz; az elsőből, hogy reményt merítsen, a másik ellen hogy páncélezhassa magát. — Kiknek szíveikben a vallás ihlete lakik, Istenhez fordulnak s hálát adnak a mult év örömei s szenvedései, mint megpróbáltatásuk böles eszközléseier is, s az isteni gondviselésbe helyezni bizalmukat, abban nyugosznak meg, hogy jövőre sem örvülhet meg hajók szála sem az Isten böles akarata s tudta nélkül.

Ez utóbbi érzelmi esalád kebelébe vezetem a szives olvasót.

Nagyon is szegényes kinézésű, de tiszta szobába lépünk. A két ablak közötti szögletben fehérre súrolt padok, előttök kissé ingó, de fényesre viaszolt tölgyfa-asztal; a szoba hátterét két kopott takaróju ágy foglalja el, melyek egyike fölött a hétfájdalmu Szűz fekete keretű képe függ. Az ajtó melletti balsarokban terjedelmes búbos kemence terjeszkedik, melynek széles, ugynevezett „szurdik“ jában egy odavetett ócska bundán három apró gyermek aluszsa ártatlan álmát, egy hajdani pakrócz szellős foszlányaival takarva. Az említettük tölgyfa-asztalnál két egyént látunk pislákoló mées világánál üldözélni. Ezek egyike mintegy harmincz éves nő, hervatag, de szelid vonásokkal, hajdani szépség elvitázhatlan nyomaival arezán, de egyszerűsmin az azon megnyugvással, minőt az élet legnehezebb helyzetében is csak a szívben gyökerező mély vallási érzet adhat. E nő keze sebesen forgatva a tüt, fehérnemük javításával foglalkozik s koronkint vizsga pillantást vetve ölében szunnyadó kisdédere, figyelemmel hallgatja mintegy nyolecz éves fiaeskáját, ki halk, de érthető, tiszta hangon a „Szentírásból“ Jó b történetét olvassa fel.

Az asztal mögötti padok egyike fölött ócska mutatótáblájú faóra függ, melynek esikorgó ingája perezenként közelebb vezet a haldokló évet végéhez, s majd nagyot eserrene rekedten üti el a tizenegyed.

Az óra ütésére a nő félbeszakítja fia olvasmányát, s néhány perezig figyelve, kissé aggódó hangon mondá:

— Már tizenegy óra s atyád még sem jő, csak nem érte valami baj. —

— Bizonyosan beszölt jövet az öreg beteg Ilushoz, kinek megígérte, hogy orvosságot hoz a városból, s ott késik — felelt a fiu szép, nyilt arezát anyjára emelve.

— Igaz, szól az anya, ha atyád pénzt kapott, el nem mulasztotta orvosságot venni a szegény elhagyatott beteg nő számára. . . . Oh Istenem, tevő hozzá nehéz fohászszal, mennyivel nagyobb nyomor létezik még a miénknel is a világon. Ez a nyomorult Ilus sem volt soha pazarló, sőt józan takarékosága példabeszéddé vált a faluban, s mégis gonosz emberek tévtakra esábitva férjét s fiát, kik maig a megye börtönében sinlődnék, a legvégsőbb nyomorra juttaták a szegényt. S mégis agg kezei munkájával egy árvát táplált, talán hogy legyen, ki szeretettel vigasztalja elhagyottságát, vagy hogy e jóselekedete által engesztelje meg Istent azért, mit férje s fia az ég és emberiség ellen vétett.

— Hát, kedves anyám, kérdé kíváncsisággal a fiu, a kis Maris nem édes leánya az öreg Ilusnak?

— Nem, gyermekem. — Az öreg Ilus férje s fia elzáratása után mintegy egy évvel, midőn már alig volt hova fejét hajtania, egy hajnalban a falu kutja mellett egy fél éves leánykát talált, mely a hajnal hűvétől vagy elhagyatottságában keservesen sirva nyujta feléje esdeklő kaesóit. Az öreg nőben ösztönszerű gon-

dolat támadt s felkapva a siránkozó eseesemőt s keblére ölelve azt, kémlió pillantást vetett a kut mélyébe. . . . De lelkét borzalom fogta el, a víznek felszínén piros selyem kendő uszott. . .

Ekkor jött a esordás a kuthoz; Ilus közlé vele borzasztó sejtelmét, hogy itt valaki előlte magát. A esordás bátor s ügyes ember volt. Rögtön a vederbe kapaszkodva s másik kezével a kut falaiba fogózva, a mélybe boesátkozott alá. Leérve a viz alatt kutatott, s nem sokára egy női fő merült föl, melyet a esordás tömött hajfonadékain átfogva emelt ki. . . Ez alatt Ilus jajveszékülésére több ember gyülekezett a kuthoz, s felvonták a esordást a halottal együtt.

A halott az egykori kastélybeli szobaleány — Maris — volt, kit elhagyottsága, szégyene s a falu gúnnya kergetett ezen bünös halálra.

Ez idő óta az öreg Ilus anyja lön a kis Marisnak, s minden nyomorusága daczára tisztességes, beesületes gondját viselte.

— De hisz, kedves anyám, mondá a fiu, miért nem vállalták el jobbmódu emberek az árvát, hisz elég van a faluban.

— Azért fiam, mert sok ember nem tud megküzdzeni azzal, mit a világ előitéletnek nevez; sőt ép e jómóduak még kárhözattak is Ilust, hogy egy ily bünös halállal kimult nő gyermekét vette szárnyai alá, pedig ez ép emberek szeretetlensége engesztelhetlen elfogultsága az eltévelyedett irányában kergette a kétségbeesett anyát a halálba. . . . Tud meg fiam, hogy egyedül Isten igazságos; az emberek soha, vagy csak ritkán s akkor is ki vannak téve a sziveteleség gúnnya- s fildözéseinek. — S most a szegény Ilus súlyos beteg ágyán fekszik, nincs ápolója más, mint az alig nyolecz éves árva, de ki parányi szive szeretetével fizeti vissza a jót, mit az agg nő vele tön. Oh hidd fiam, e szeretet tudata, elég földi jutalom a jó Ilusnak.

Anyja s fiu e beszélgetése közben — mely által a falu egy szomorú, de történetkénekbe vágó — titkára bukkantunk, az idő haladott s az ócska óra megesserenne ismét — éjfélert vert. A közel toronyban megkondultak a harangok búesuzva az ó évtől s üdvözölve az újat.

Az utca megnépesedett — ostopattogás, kolomp-zúgás s kürtök riadása rázta meg a léget — az ifjak kurjongtak, a vénnek némelyike — tán — imádkozott. . . .

E külső zaj közepette felnyilt az ajtó, s azon egy izmos, magas — kopott kék köpenybe burkolt férfi lépett be.

— Férjem — atyám! — kiálták egyszerre anya és fiu.

A férfi anélkül, hogy köpenyéből kiburkolóznék, homlokon esokolá nejt és fiát s aztán széttárva köpenyét — egy alvó leánykát helyezett ovatosan az ágyra.

A nő kérdő pillantást vetett férjére.

— Vendéget hoztam, mondá, de ki e pereztől fogva szegény esaládenk tagja, nyomoruságunk osztályosa leend. — Az Istenben boldogult Ilus Marissa. —

A férfi e szavai között — areza halovány barázdáin egy köny pergett alá. — Neje e könyből, a gyermek ittlétéből rögtön megértett mindent.

— Isten nyugtassa őt — mondá, anélkül, hogy egyetlen kérdést kozkázta. — Ilus agg, szegény és törődött volt, midőn a könyörület e szép művét eselekvé; mi, habár szegénységre versenyezhetünk is vele, de nem vagyunk aggok s Isten erőt adand egy falattal többet keresnünk.

A férj ihletes mosoly közt esokolá meg neje homlokát, azonban areza rögtön elkomorult s kis fiára, majd a „szurdik“ban alvó apróbb gyermekeire szegezvén pillanatait, bánatos hangon szólt:

— Erzsikém, hasztalanul fáradtam! . . .

A nő e szavakra elhalványult s göresösen ragadá meg férje kezét.

— Hasztalanul?! E szerint ezen szegény árva is éhségre ébredend? suttogá, mintha nem akarná az alvót a szomorú valóra ébreszteni.

A férj szó nélkül horgasztá le fejét; majd fölemelve azt s neje kezét jéghideg tenyerébe szorítva — magához voná őt a fal melletti lőczára.

— Halld csak Erzsikém — midőn az ügyvéd házához értem, kinél elhunyt nagynénéd öröksége letéve volt — ott törvény embereivel találkoztam, kik mindent zár alá vettek, mert az ügyvéd azon éjen agyonlőtte magát.

A nő összeborzadt ... a férj folytatá :

— Nem tudakozódtam e borzasztó esemény okai felől, s látva, hogy e helyütt most nincs mit keresnem, a gyógytárba mentem s fennmaradt pénzemen orvosságot vettem Ilusnak, mert megígértem. ... Tizenegy óra tájban érkeztem a faluba s Ilushoz siettem. Kunyhójában sötét, esendes volt minden. — Gyufára gyújték ... Ilus halva feküdt almán — Maris a szalmafőpárnára hajtván fejét aludt. ... Mit volt tennem — az alvó gyermeket — megőrzendő azt az ébredés borzalmaitól, köpenyembe takarám s ide hoztam. ... Igaz, saját gyermekimnek sincs kilátásuk egyetlen falat kenyérré holnapra, de az Isten fölöttünk van.

A nő megesókolta férje homlokát s a perezegő mécs felé intve — mondá :

— A mécs elalszik — feküdjünk le Isten szent nevében — férjem, gyermekeim!

Nincs oly sötét éj, melyre virradat ne jöjjön ...

Kihallgattuk e család titkát; mielőtt történetünkben tovább haladnánk, szabadjon röviden multjokról szólnunk.

Darvady Elek szegény, nemes család ivadéka volt, ki a helyett, hogy rongyos mentében forgatta volna az eke szarvát, tanult többet, mint apja, nagyapja valaha tudott, s egy szép napon saját szülőtte falujában iskolamesterré lón. A gőg rongyaiba öltözött rokonai nagy zokon vették e lépését s kitagadták maguk közül, még apja is, ki pedig csak adósságot hagyhatott volna reá. A derék, tanult ifju mindezzel — ha fájt is neki rokonai, különösen apja gyarlósága — keveset látszott gondolni s oda törekedett, hogy a társadalom hasznos tagjává válva, a szalmafödél alól is értelmes embereket képezzen, kik ne legyenek a nagyok hüi bábjátékai, hanem önérzettel bíró emberek. Elejénte még hasonló eszmék divatosok voltak, boldogult. ... Majd eljött egy más idő, midőn csak az Isten- és hü szolgája előtt volt egyenjogu a nép, a többiek fejthet téhenek tekinték azt; ekkor oly nyilatkozatot tön, mely végett elmozdítaték hivatalától, s a lelkész, ki benne jeles népnevelőt s vallásos embert volt vesztendő, minden fáradozásai sem voltak képesek őt megmenteni. ... Ekkor Darvady — már egy művelt gazdatiszt leányával nős, kénytelen volt időközben meghalálozott apja házába költözni, hol sanyaru hét évi küzdelem után apja adósságait törlesztve, csak a roskadozó ősi ház maradt birtokában, míg családja őt gyermekekre szaporodott.

Alig szükség mondanom, hogy büszke, gatyás rokonai örvendettek romlásán, főleg miután ipa meghalálozván, mint besületes gazdatiszt, ki urasága vagyonát szentnek tekintette, nem hagyott reá semmit, mint a temetési költségek egy részének fedezését.

Azután elgúnnyolták őt üres mesternek, mivelhogy iskolája nem volt, s kaczagtak rajta, ha a kaszások közé beállt napszámosnak, hogy éhező családját fenntarthassa.

S most ez ember, kinek nincs miből holnapra saját gyer-

mekeit táplálni, oda visz Sylvester éji ajándéknul még egy árvát rideg házi tüzbelye mellé: de nem emberekben, hanem az Istenben bizván. ...

Harmadnapra eltemették az öreg Ilust. Koporsóját csak Darvady, derék neje — s a kis Maris kísérte. ... A koporsóért Darvady maradt adós az asztalosnak, a tisztelendő ur gyászruhát esínáltatott a kis árva Marisnak. — A falu népe sem Darvady áldozatkészségét, sem a lelkész kegyeletes ajándokát nem vette semmibe. — Az előbbiről azt mondta, hogy elég bolond, — a másíkról azt, hogy teheti, mert került tőle. ...

Isten boesásson meg nekik!

II.

Év, év után mult, mióta a kis árva Darvady esaládját szaporítá. Sok minden megváltozott a világban, csak Darvady szegénysége nem. Sokan bámultak, hogy miből él ez ember családotól. Pedig a dolog nagyon egyszerű volt. Nyáron elment mezei munkákra, szérű-pásztornak, vagy az uraság eséplőgéphez etetőnek; télen vessző-kosarakat, szalma-székeket s lábtörlőket font, s eladta potom áron a szomszéd városban. E mellett nem kért senkitől semmit, nem volt adóssága, s már az asztalost is kifizette az öreg Ilus koporsójáért. ... Gyermekeit esti órákban maga taníttatta, s midőn ezek már lefeküdtek, egy avult szekrény-főkből hangjegyeket vett elő, s a kis árva Marist oktató az éneklésben.

S a kik aztán arra mentek — azt mondák: Lám az üres mester úgy tett, mint a prücsök, ha nincs mit ennie, dalol. De Darvady nem gondolt az emberek gunyjával. Ő Marisnál rendkívül szép hangot, s az énekrei nagy tehetséget fedezett fel, s így okoskodott: mi lesz a szegény gyermekből, ha másodszor is árvává válik? megtanítom énekelni, ha hangtehetsége az eddigi arányban fejlődik, szerencsés lehet általa, mint már sokan lettek, s én megoldottam a kötelességet, melyet magamra vállaltam.

Maris tizenkettedik évében járt, hü segítője volt Darvady-nának, s rendkívüli szeretet- s ügyességgel dajkálta a kisebb gyermekeket. ... Darvady né sokszor mondogatá magában: Isten meg fogja áldani e leánykát jóságáért.

Néhány sorral fentebb mondók, hogy sok minden változott a világban, csak Darvady szegénysége nem; most hozzá tehetjük, hogy az ő állapotában is változás történt, és pedig a jóra.

Féléve mult, hogy a falubeli kastély öreg urasága jobb létre szenderült, a kastély azóta egyetlen szolga felügyelete alatt ridegen, üresen állott; mert az örökös Olaszthonban szolgált mint huszártiszt. Egy napon azonban a kastélyt összesztogotni kezdék, s az ifju uraság, a katonaságtól bucsut véve — megérkezett, hogy állandóan lakjék ősi vagyonán. Első vendége a derék lelkész volt, kitől szorgosan tudakozódott az árva Maris után; miután ettől minden részletet megtudott, még ugyan az este benyitott Darvadyékhoz. A gyermekek bámulva néztek a szokatlan uri vendégre, csak Maris nem vette őt észre, ki ép a legkisebbet dalolta álomba. Darvady a mécsvilágnál hangjegyeket irt, s fel sem tekintett, azt hive, hogy neje lépett a szobába.

Azonban Maris egy fordulatánál az idegen elé kerülve, midőn vele szemben találta magát, kissé meglepett hangon mondá:

— Jó estét uram, kit tetszik keresni?

E szavakra Darvady is feltékkintett munkájáról s bámulva lépett a vendég elé. Ez, mielőtt szóhoz juthatna Darvady — oda nyújtá ennek kezét, s barátságos hangon mondá:

— Én Füzessy Lajos vagyok, fogadjá baráti jobbjomat, s boesásson meg, ha háborgatom.

A Füzessy név hallatára Darvady önkényt Marisra te-

kintett, s feltűnt neki a rendkívüli hasonlat vendége, s a leány között.

Füzesy megértette e pillantást, s halk hangon kérdé Maris felé intve: ő az?

— Igen — felelt Darvady némi zavarral, s talán a feletti boszankodással, hogy ez embernek csak tizenkét év múlva jut eszébe vétkes könnyelműsége gyümölcsére gondolni. Azonban Füzesy bizonyos meghatottsággal vonta félre Darvadyt, s kérte, hogy követné kastélyába; Darvady vette kalapját s botját s teljesíté vendége kívánságát.

Midőn a kastély egyik szobájában elhelyezkedtek, Füzesy következőleg szólt:

— Édes barátom — szabadjon önt így neveznem — ön engem igen könnyelmű s lelkismeretlen embernek fog tartani; az elsőre nézve igazá van némileg, de a másodikra nem fogok ezentul legalább okot szolgáltatni.

— Hallgasson ön meg — igen rövid leszek elbeszélésemben.

— Midőn tizenkét évvel ezelőtt rövid látogáson honn valék, anyám szobaleánya rendkívüli szépsége által elragadtatva, könnyelmű, és hogy jól fejezzem ki magamat, vétkes viszonyt szőttem vele. E viszony azonban alig tartott néhány napig; mert rögtön a katonasághoz kelle mennem. Én mitsem tudtam Maris állapotáról — szüleim titkolták vagy nem is tudták a valót, s csak évek múlva szállangott el hozzám a kőza hír Maris szomorú végéről. Ekkor felébredt lelkismeretem, irtam ez ügyben atyámnak, ő nagyon kétesen nyilatkozott Marisról válaszában, s azt tanácsolá, hogy legjobb nem bolygatni a dolgot, nehogy a pletyka szárnyára kerüljön. Meg kelle nyugodnom egyelőre, de elhatároztam hazatértemkor a lehető elkövetni, hogy a multat némileg legalább kiengesztelhessem.

Füzesy e szavai után fölkelt ülhelyéről, s Darvadyhoz lépve megragadá annak kezét s folytatá:

— Nincs semmi kétségem, hogy a kis Maris, kit ön oly nemeslelkűleg felfogadott, s nevelt tisztelettel saját nyomorúsága daczára, az én leányom. Ön e leánygyermek megtartása által lehetővé tette nekem, hogy vétkemet kiengeszteljem, fogadjá saját lelkismerete nyugtató szózatán kívül őszinte örök, hálám, s barátságom, s viszonzlagos barátsága jeléül vállalja el jószágom gazdasági vezetését.

Darvadyban felvillant az öröm, gyermekei jövőjére gondolt, s szelíd, áldozatkész nejeire, kinek ennyi nélkülözés után valahára tán jobb napjai leendnek.

— Elfogadjá ön ajánlatomat?! kérdé Füzesy.

— Uram én nem csak köszönettel fogadom el ajánlatát, hanem éltem hosszágim legmélyebb hálámról is biztosítom, mert ön ez ajánlata által szegény, sok nyomort próbált családomnak egy szebb jövőre nyújt kilátást. — Oh a kis sylvester-éji vendég szerencsét hozott házamhoz!

— Ön hamarabb érdemelte volna e szerencsét, nemes barátom, de mi emberek, ne gáncsolódjunk Isten végzéseiben. Azonban térjünk át a kis Marisra, mint a lelkész úrtól hallám, a leánykának rendkívül szép hangja van, s ön felfedezvén e kincset, azt iparkodott kimivelni.

— Mennyire saját esekély zenetehetségem engedí, — válaszolt Darvady. De biztosíthatom önt uram, hogy tanulmányosabb gyermekeket még nem ismertem, s Maris a legnebezebb hangjegyeket képes rögtön leolvasni; most már csak a felsőbb kiképzés hiányzik.

— Meg lesz ez is — szólt Füzesy lelkesülten — felviszszük Marist Pestre s ott saját felügyeletem alatt taníttatni fogom, mint fogadott leányomat.

Még egy jó óráig beszélgettek, azután Darvady örömsugárzó arccal szökött övéihez, kik nem kis aggodalommal várták hazajöttét. Midőn a szobába lépett, átkarolta nejét, gyermekeit, a kis Marist, azután meghatott hangon szólt:

— Boruljatok le velem együtt Isten előtt, ki megelégedve szenvedéseinket, egy jobb jövőt nyitott meg előttünk.

S a család térdre borulva, küldé hálaimját — a minden jók kutféjéhez.

* * *

Hat év mult ez esemény után. Ismét Sylvester-éje van. Térjünk be ismét a Darvady-családdhoz. Mily különbség a hajdan és most között; nem látunk ugyan fényt, hanem amaz egyszerű jöletet, mely oly kedvessé, lakályossá teszi a szobát. De a régitől is van valami, a rozzant faóra ott függ a falon nyikergő ingájával, s ugyanazon reesegéssel, mint hajdanában, veri el a tizenegyet; meg amaz ócska szent könyv, melyből ugyanazon — most már tizennyolcz éves — fiu olvassa Job történetét. Darvady elhatározta megtartani emléket ama Sylvester-éjt, melyben a kis Marist hozta vendégül. . . Ott ül az egész család a nagy gömbölyű asztal körül, a kicsinyek lehajtott fővel szundikálnak már, a nagyobbak az olvasásra figyelnek. De hirtelen kopognak az ablakon, s egy szelíd hang bekiált: meghallgatják-e az énekemet?

— Hadd szóljon a Jézus nevében! felelt reá szokásosan Darvadyné.

Erre mint angyali zene esendült meg oda kiűn:

Oh szép Jézus ez új esztendőben
Légy híveidben . . .

A család összenézett; majd rendkívüli öröm villant át lelkökön, s mindnyájan az ajtó felé rohanya kiálták: Maris, ő az, ez Maris, oh Istenem!

Az éneklő csakugyan Maris volt Füzesy kíséretében. Ez volt minden Sylvester-éji meglepetése — Darvadyék várták, tudták, hogy eljő, s még is, midőn a varázshang megszólalt, úgy tetszett nekik, mintba e rendkívüli örömrre nem készültek volna.

Mari kebelről kebelre, szívről szívre repült. Mindenkinek tudott valami kellemest, találót mondani. Oly kedves és oly szép volt, hogy Andor a legidősb fiu zavarodottan sütötte le előtte szeméit . . .

Marisból csakugyan kitűnő művésznő lett, de csak egyházi zene-éneken képezte magát, ama vallásos ihlet, melylyel egykori mestere tanítá, megöröklött lelkében, s Isten szép ajándékát gyönyörű hangját, nem hiu tapsokért, hanem az Ajándékozó dicsőségére használta fel . . .

Darvady legidősb fia 24 éves korában a szomszéd urolalom első gazdatisztje volt, s Füzesy örömmel adta derek képzett ifjunak leánya kezét. Az ifju pár manap sem mulasztja Sylvesterkor vendégül megjelenni szüleiknél s Mari mindannyiszor eléneklí az ablak alatt újévi énekét.

Halmár.

Morzsálékok.

(A keresztény szűz fegyvere a kísértetben.) Gyönyörű kis történetet beszél el a tudós Hunold, mely Amerikában történt, de melyből mi is igen sokat tanulhatunk.

1858-ban történt, hogy Braziliában egy igen szép külsejű rabszolgaleány a keresztény hitre tér. Kevéssel ezután, mint afféle elhagyatott rabszolganő, kit ma ennek, holnap amannak adnak el, keresztény gazdához került, de ki esakhogy épen meg volt keresztelve, szívében pedig erkölcsileg a legpogányabb pogány volt — mint napjainkban is igen sok keresztény. Megtetszett ennek a szép leányzó, s mivel pénzen vette, teheti vele, gondolá magában, a mi neki tetszik... s szemtelen parázna vágyódással kezdett a leányra nézni. — Észrevevén a jóra való keresztény szűz a veszedelmet, mely ártatlanságának szeplőtelen lilomját, a leány legdrágább kincsét fényezeti, kis feszületet akasztott nyakába s e fegyverrel várta a megtámadót. — Gonosz gazdája egyik napon esakugyan előállott sátni ostromlásával és bűnre kényszerítő parancsával. De mit tesz a szeplő-

telen lelkű leány? Előveszi kebléből a feszületet és így szól szent lelkesedéssel:

— Ime, te ismered e képet! ... Gyalázd meg hát, ha rá visz a lelkesmeret, Istenednek képét, tipord össze, ha teheted, a keresztet... Én is Isten képe vagyok; ha nyomorult szolgálóleányod vagyok is, azért mégis Isten hasonlatosságára vagyok én is teremtve... Isten egyszülött fia engem épen úgy, mint téged, kiottott isteni vérenek drága árán váltott meg; az én lelkemet is az ő szívévének szent fürdője mosta tisztára... az én szívemben is az ő képe él, az ő vére buzog... az ő keresztjével engem is a Szentlélek templomává szentelt az egyház... Gyalázz meg, ha van lelkesmereted!

És a bűnös esábitó megszegyenülve hagyta ott az erős-lelkű rabszolgányt.

... Keresztény szűz! — a te szíved az Isten temploma, a te tested a Szentléleknek elválasztott lakása. — Rávihetne a lelkesmeret, hogy e templomot? ...

A templom-rend vitézei.

Ha csak egy futó pillanatra benyitunk a templomosok zár-falai közé, fölismerhetjük, a papság és a katonaság egyesítése a templomosokban a középkor egyik legnagyobb szerű eszméi közé tartozik.

Midőn az emberszeretetet nem ismerő török sereget vetett a szent-sír látogatóira; midőn az isteni Üdvözítőnk megszentelte helyek szentségtelen lábakkal tapostattak: az egész keresztény Európa kardot rántott, keresztet tüzött mellére, s vetekedve siettek a nemzetek a szent-helyek visszahódítására. — Bár milliók jelentek meg Palesztina küszöbén, egy rövid időre igen, de teljesen soha sem jöhettek a sz. föld birtokába. E sz. zarándoklásnak a legszeresebb küzdelmek után azon előnye volt még is, hogy a török megengedte a sz. sírhoz való közeledést. De ily körülmények közt sem voltak kellőleg biztosítva a zarándokok, minthogy a puszták vad fiait utjokat állták, rendszeren mindenükből kifosztották. Ily körülmények között 1118-ban jött létre a templomos vitézek rende.

Hét alapító tagja van ezen lovag rendnek: mind francziák, kik azon ezéltől hagyták el hazájokat, hogy sz. földön szerzetesi életmódot viselve, a mennyire lehetséges, az ájtatos utazókat a rablók ellen védelmezzék, azokat a sz. sírhoz segítsék. — Midőn II. Balduin Salamon temploma melletti palotában lakást engedtetett nekik, erről nyerték elnevezésüket. — Kezdetben egyenlő öltözékek nem volt, hanem a hívők adományzáisból ruházkodtak, s a törökök ellen küzdő keresztiesek előharcosai voltak.

Teljes kilencz év volt szükséges ahhoz, hogy a templomosok renddé alakulhattak, s hogy közösen hozott életszabályaik megerősítéséért István jeruzsalmi patriarcha pártfogása mellett II. Honor pápához folyamodhattak. A megerősítési ügy minél biztosabb megnyerése végett II. Balduin tanácsából két templomos személyesen jelent meg 1128-ik évi január hó 13-án tartott troyesi zsinaton, hol a renddé emeltetni kívánó társulat egyik alapító tagja Payeni Hugo kérelme a nyugatiak legnagyobb örömmelközöztetése között el lön fogadva. A lángeszű sz. Bernát ez alkalommal ezen lovag rend nagy pártfogójának mutatta be magát. Alig terjedt híre, hogy e társulat pápai megerősítéssel renddé emeltetett, már is mindenünnen seregesen tödültek, kik a templomosok közé fölvetetni kívántak. A legvirágzóbb családok diességöknek tulajdoníták, ha családjukból legalább egy tag templomos-vitéz lehetett, ki a rendet és annak fényét emelte. A pápák, midőn csak szerét teheték, a szentföld ezen őreit a legrikább kitüntetésekben részesítették. Így III-ik Jenő pápa megengedte, hogy a templomosok évenként még az

egyházi átok alá vetett területeken is miséztethessenek legalább egyszer évenként. IV. Hadrian a rendet több szabadalmakkal ruházta fel és a régiekben megerősíté. E ritka kitüntetések és a fényes anyagi állás azonban esakhamar rövid idő alatt igen számos ellenséget szerettek a rendnek; majd a fejedelmek irigy szemmel nézték vagyonuk növekedését, majd más hatalmasokkal gyűlt meg a bajuk. Daczára mindezeknek, a rend napról-napra növekedett. Magában a jeruzsalmi királyság területén három diszes zárdájok volt, Jeruzsalem-, Tripolis- és Antiochiában; azonban a fény és tekintély magas polczára sehol sem vergődtek fel annyira, mint Francziaországban; és ennek kettős oka van: először mert a leggazdagabb családok sarjadékai lőnek e rend tagjai, kik vagyonukkal intézetöket gazdagíthatták; 2-or a királyok kezdetben maguk is pártfogolták öket, így pl. VII. Lajosról olvassuk, hogy az öket az adótól fölmentette, és szentesítette alattvalói adományozását. Francziaországon kívül meghonosodtak még a cseh, morva és osztrák tartományokban, sőt hazánkban is szerepeltek; Magyarhon különféle részein birtak zárdákkal, volt Budán, Esztergamban, mint ezt tanúsítják ama számtalan okmányok, melyek általuk, mint hiteles testületöl közebeocsátattak.

Hosszas volna elősorolni mindazon zárdák neveit, melyeket Europa különféle részeiben birtak: elégségesnek tartjuk, ha értekezésünk rövid keretébe pusztán a tartományokat jegyezzük fel, melyekbe befogadtattak; így pl. Cyprus-, Italia-, Siellia-, Portugáliában alapításuk után alig néhány évvel utóbb meghonosodtak. Birtak azonfelül Spanyolhonban igen számos házzal. Angolhonban II. Henrik király alatt lőnek bevezetve. Hiteles történészek állítják, hogy e rend a 13-dik század közepén 9000 házzal birt, s azok ezen korban évi jövedelmeit 54 millió frankra teszik (egy frank a mi pénzünkben körülbelül 1 váltó frtot tesz).

A gazdagságnak rendszeren irigység a kísérője, és legkérlelhetlenebb ellenségök volt IV. vagyis szép Fülöp franczia király; egyrészt félt is tőlük, más részt folytonosan pénzszükségben szenvedvén, üres pénztárán a templomosok eltörlése által hitt segíthetni, kik millió és millió frankot gyűjtének a kereszties hadak szervezésére. És ez volt az egyik főök, a miért oly szenvedélylyel igyekezett az oly szépen virágzó intézetet romba dönteni. — Gonosz terveire az első lépést akkor tette meg, midőn befolyása által oly pápát választatott meg, ki hajlandónak nyilatkozott a pápák ősrégi székhelyét elhagyni s székét Avignonba áttenni. *) Az első pápa, ki Avignonban lakott, V. Kelemen volt,

*) A pápák 70 évig laktak Francziaországban, s ezen idő babiloni fogságnak nevezetik.

ki 1308-ban költözött oda. — Fülöp daczára hallatlan zsarnokságának, egymaga nem merete a rendet eltörölni, azért ravaszsággal a pápát igyekvők tervének megnyerni. Hogy a templomosok ellen indított keresete a törvényszerűség legalább némi nyomait viselje, arról vádolta a rendet, hogy minden belépő taggal Krisztust megtagadtatják, s a sz. feszületet lábbal tiportatják; bálványokat imádnak, s több efféle rágalmakkal igyekvők a nép előtti tekintélyüket aláásni. — Az agg pápa Molay Jakó kérelmére, ki a rend nagymestere volt, az ügyet egyházi vizsgálat alá veendőnek elhatározta, de a hallatlan vakmerőség elég aljas volt, s nyilvános és hiteles pápai íratot meghamisítani.

A király azonban be nem várta az egyházi vizsgálat eredményét, hanem megelőzte azt 1307-ki okt. 13-kán közzétett rendeletével, melynek értelme szerint a párisi templomosok mind börtönbe hurezoltattak s az ellenök szórt rágalmak ellen nyilvános vizsgálat rendelttetett. — A király, hogy az igazságtalanság bélyegének moeskát lemossa, ugyanez évi szept. 14-én az ország rendei- és báróihoz köriratot menesztett, melyben felsorolván a már főnebb látott és több más rágalmakat, ez eljárása által szentesíteni ohajtotta zsarnokságait. A templomosok a vallató testület által kintpadra huzattak, s midőn a kintpadon a rájuk fogott gyalázatos rágalmakat elfogadni nem akarták, Fülöp által halállal fenyegettetek.

A pápának a templomosok részére kiadott okmányai meghamisítottak; s így a nép sem fakadhatott ki a kegyetlenségek ellen. Nem akarjuk azt vitatni, hogy a templomosok egytől-egyig ártatlanok voltak; mert hisz minden testületnek lehetnek romlott tagjai; lehet, hogy itt is volt néhány rossz ösvényen járó tag, de azért ezek botlásait az egész társulatra róni csak rossz akarat fogja. Innét világos, hogy szép Fülöp eljárása igazságtalan volt, midőn az egész testületet a kintpadra hurezoltatta.

Megtörtént az nem egyszer, hogy a nyilvános piacokon föllállított verpadokon a templomos azt vallotta, a mit a kínzók szájába adtak, de alig lépett le onnan, már is nyilván visszavonta állítását, melyet a nagy fájdalom esalt ajkaira.

A pápa egymás után közölte óvásait, de ezek figyelem nélkül maradtak. Erre a pápa István és Berengár biztosokat küldötte Párisba az ügy megvizsgálására; de Fülöp terveit ezt elleneztek. Két évig csürte-csavarta az ügyet a király, míg 1310. május 11-én aláírta a vallani nem akarók máglyára való ítéletét, miután magában Párisban 36 templomos adta ki lelkét a kínzások között. — A nép megrémült, midőn a sz. Antalról nevezett kapunál a megégetendő templomosok számára 54 máglyát látott föllállítva. A hóhér, mielőtt a máglyára segítette az áldozatokat, egyenkint megkérdezé, vajjon beismerik-e vétkei-

ket? de a szilárdlelkű francia nemes vér sarjadékai utolsó perczben is ártatlanságukról tanuskodának. Midőn már fejük felett a lángok óriási íveket képeztek, még ekkor is ártatlanságukat emlegették, Krisztust és a szent Születet hívták segítségül a halál ezen nehéz tusájában.

Május 20-án ismét négy templomos égettetett meg.

Végre V. Kelemen a templomosok lovagrendét eltörölte, miként ezen okmányában megjegyezte, nem mintha ez által károkozhatna akarná, hanem sok ellenségei miatt jónak látta eltörölni.

Fülöp a templomosok legyőzése fölötti örömeben azonnal futárokat menesztett az uralkodókhoz, kérvén őket, hogy országokban e rendet azok is töröljék el. Így I. Eduard angol királyhoz, ki azonban visszautasította e gyalázatos ajánlatot. A templomosok eltörölését II. Eduard vitte véghez, ki ép oly rabló módon akart kincseikhez jutni, mint Fülöp. — Olaszhon, Dalmatia ártatlanoknak ismerte, Némethon csak diésereket említett; Csehországban János király minden kereset nélkül fölfüggesztette a rendet. Egyéb országokban sokkal élénkebb emlékezetben voltak diéső erényeik, hogy sem az ellenök szórt rágalmaknak hitelt adtak volna.

A francia király ígéretet tön a pápának, hogy a rend birtokait egy keresztshad fölszerelésére fogja fordítani, hogy az életben maradt tagokat a püspökök ítéletének veti alá, s a nagymestereket a pápának ki fogja szolgáltatni; azonban ez is csak ravaszság volt, mert különféle fondorlatok után Molay Jakót máglyára ítélte. Az ítélet 1314-ki márczius 11-én hajtatott végre. Megható volt a jelenet, midőn az agg-ság, a fájdalom és a kínzás ezer nemei által gyötört 70 éves aggastyán bátor lélekkel lépett fel a máglyára, a körülállóknak esengő tiszta hangon panaszkodott el fájdalmait, s legutolsó leheletéig a rend ártatlansága mellett tanuskodott. — Valaki talán azt gondolná, hogy pusztán szórakozási vágyból szakítottam ki e gyászemlékű lapot a történelemből! Nem, ennél szentebb czél lebegett szemeim előtt.

A templomosokban az egyház egyik legdiésőbb, legmagasztosabb intézetét veszítette el. E gyászos történet a leghivebben tükrözi vissza, hova jut az egyház, ha nem szabad, ha nem független annak feje. — A „pápának függetlennek kell lennie, mentnek minden külbefolyástól, minden erőszakodásoktól; független egyedül csak úgy lehet, ha megmarad egyszersmind világi fejedelem“

Ha a pápák nem hagyták volna el egyidőre Rómát, vagy mint azt a történészek igen szépen fejezik ki, ha önkényt nem mentek volna Avignonba, a babiloni fogságba, V. Kelemen sokkal nagyobb erélyvel védelmezhetné volna a katholicizmus ezen törhetlen bajnokait.

Cs. Károly.

Miujság?

(Ö Felsége elutazása előtt a következő legfelsőbb kéziratot) méltóztatott kibocsátani:

Kedves Majláth főkanzellárom!

Midőn kedvelt Magyarországom fővárosából távozom, ezuttal is bensőleg indíttatva érzem magam kifejezni legélénkebb elismerésemet, melyet a hű ragaszkodás szívélyes tanúságai s a testvér-városok összes lakosainak készséges közreműködése által föntartott példás rend bennem felköltöttek.

Bizalommal jöttem, — fokozott bizalommal s a mielőbbi visszatérhetés reményével távozom: mert erős hit lelkesít, hogy a nyilvánult érzelmek, s kölcsönös bizalom tényleges valósítása által ez örömnappok, Isten segélyével, egy áldásdus jövő kezdetét fogják jelteni.

Kívánom, hogy török-mesterem, mélyen érzett elismerésem kifejezését az egész lakossággal azon biztosítás mellett tu-

dassa, miszerint a körében töltött órákra mindenkor örömteljesen fogok visszaemlékezni.

Budán, 1865. december 20-kán.

Ferencz József, m. k.

(A felsőház decz. 18-án elhatározta), hogy egy küldöttség Bécsbe menvén, Felséges Asszonyunkat Erzsébet császár- s királynét legmagasb születésnapj ünnepé alkalmából a hű magyar nemzet nevében hódolatteljesen üdvözölje. Felséges Asszonyunk születésnapja decz. 24-dike. E határozatot az alsóház is közelkedéssel elfogadta.

(Midőn a felsőház tagjai ö Felségénél tisztelegtek) herczeg-prímás ö eminentiája a következő beszédet mondotta: „Felséges Császár s Apostoli Király! legkegyelmesebb urunk! Leírhatlan, kifejezhetlen hálaörömmel látjuk teljesedni a magas reményeket, melyeket Felségednek hat hó-

nap előtti legmagasb íténléte a jobblét után sovárgó kebleinkben felköltött. Im leérkezett ismét Felsőged ide hű országának szívébe, hogy annak egybehívott gyűlését királyi személyének teljes tekintélyével megnyissa. Boldogoknak valljuk magunkat, hogy megértük e nagy napot, miért is hálát mondunk a jó Istennek, hálát Felsőged atyáskodó kegyelmének.

Boldogságunk árjában nem találunk szavakat, melyekben csak némiképp is kifejezhetnők ama hálaérzelmet, melylyel szívünket a trónbeszédnek minden szava, betűje eltöltötte. Annál boldogítóbb pedig az reánk nézve, mert esdekelve reménylünk, hogy Felsőged szent személyét az országgyűlés tartama alatt e város kebelében hódolva üdvözölhetjük.

Sőt még azon boldogító remény is táplálja szíveinket, miszerint szerenésések leszünk, Felsőged királyi oldala mellett, honunk mélyen tisztelt és forrón szeretett anyját is, Felsőged Királynénkat az ország kebelében tisztelve üdvözölni. Legyen szabad Felsőgednek a legmélyebb alázattal könyörögnünk, hogy eme szívünket, lelkiünket felvidámító, boldogító reményünk is Felsőgednek leghathatós közbenjárása által mihamarább teljesedésbe menjen.

Epedve néz az egész haza ama legmagasb szerenéséjének elébe. — s ohajtva várja minden kebel ez alkalommal még fényesebben bebizonyíthatni, hogy a magyarnak jobbágyi hűsége, hódoló tisztelete s törhetlen ragaszkodása határtalan, királya és királynéja iránt.

Midőn ismételve magunkat s egész hazánkat hatalmas, s atyai és anyai kegyelmökbe ajánlanók, az örömtől repkedő szívünköl mondjuk s kiáltjuk: a felsőged király a felsőged királynéval éljen!

Erre O es. kir. Felsőged a következő választ mondá:

„Meg vagyok győződve kijelentett érzelmeik ösztönességéről, valamint arról is, hogy Önök méltó utódai őseiknek, kik a hűség és hazaszeretet párosítása által a trónnak mindenkor szilárd támaszai valának.

Reményem, hogy e hagyományos hivatásuknak a jelen komoly pillanatban is annál inkább meg fognak felelni, mert ez által mindnyájunk közös ohajtását, a függő közjogi kérdéseknek üdvös megoldását eszközölhetik.

Őszinte szövetségessé mellett, erős akaratú és Istenben bízva, — e célt el fogjuk érni.

Szívesen fogadom hű ragaszkodásuk nyilvánítását a Császárné nevében is, s reményem, hogy nemsokára alkalma leend ezt személyesen is kijelenteni.

(Ő Felsőged a királyné) születésnapja alkalmából f. h. 24 ikén a pestbelvárosi templomban ünnepélyes istentisztelet tartatott, melyen Léva y püspök ő maga tartotta a nagymisét.

(Ő Felsőged) a pest-ferenczvárosi templom építésére 1000 fíot adományozni méltóztatott

(A budai nagy trónterem), melyben e hó 14-én I. Ferencz József Magyarország királya megnyitá a magyar országgyűlést fénypontja a királyi várpalotának. Sárga márvány falával, kitűnő munkalatu plafondjával s az ezekről nagy számban aláfüggő ragyogó esillárokkal, óriási aranykeretű tükreivel, nagyszerű tágasságával: igazán királyi elfogadó terem a szó legfelségesebb értelmében. Nagyértékű s páratlan művészi ízlésről tanuskodó remek a trón, melynek baldachinját aranyhimes bársony képezi, mely dőlezen ingadozó színes strasztoll-bokrétákkal ékeskedik s mely alatt a szinanyból való királyi szék áll, melynek két, szintén szinaanyagból való karján, két orosz lány nyújtózkodik, míg a trónnak derék támlájába egy sugárzó korona igaz gyöngyökből van behéhiczve.

(A pesti t. angolszűzek leánynevelő zárdájában) dec. 23-án d. e. 11 órakor tartatott meg az évenkinti karácsonyfa-ünnepély, igen diszes és számos vendégkiszoru jelenlétében. A szegény leánykák mint tavaly, ugy most is számtalan jótékony adományban részesültek, s a szellem és rend, mely az egész ünnepélyt átlenge, a föntisztelt intézet áldásos működésének újabb szép bizonyítéka vala.

(Liszt Ferencz) hivatalosan fölszólított koronázási indulót és koronázási misét írni. Ennek megírását különben az ünnepelel mester felhívás nélkül is örömmel megígérte.

(Szíves kérelem, az „Üdvöselmélkedések” ügyében.) Tisztelettel jelentjük, hogy az előfizetést, ez ifjuság számára hasznos könyvre, még folyvást elfogadjuk, s a véghatáridőt december 15-ről, január elejére teszszük át. Ara eműnek 70 kr.; a tiszta jövedelmet a Pest Ferenczvárosi templom épülési alapjához szántuk, azért ujjolag fölkérjük teljes tisztelet-és bizalommal a magyar irodalom pártolót, s kikhez előfizetési fölhívásunkat mesztettük, hogy tekintetbe véve a hasznos célt, melyet kitéztünk, e művet pártolni s köreikben terjeszteti méltóztatassanak, s előfizetéseiket, a lakás, utolsó pósta pontos följegyzésével, minélelőbb beküldeni sziveskedjenek (Noséda Gyula könyvnyomdájába, Pesten, Barátok tere, 8. szám). A mű — ha pártolásban részesülend — mint ígértük, január hó utolján szét fog küldetni az illetőknek. Megjegyezzük még azt is, hogy az előfizetők nevei, mint jötevők, ki fognak nyomtatni a könyvben. Pest, dec. 18-án 1865 Horváth Ernő mint szerző.

(A ft. lelkész urakat) tisztelettel figyelmeztetjük, hogy a Kath. Lelkipásztor eddig megjelent füzetei Egerben a nyomdaigazgatóságnál. Veszprémben ft. Peska Ferencz, Károlyfehérvárott ft. Beke Antal, Székesfehérvárott ft. Pellet Ödön, Pécsen ft. Szauder Antal, Esztergamban nt. Vaszary Kolos, Temesvárott ft. Kun László, Szegeden tek. Szabó Mihály, Pápán nt. Bakacs Imre uraknál, Vácson és Szabadkán a Sz. Ferenczieknel kaphatók, kik az eddigi föltételek mellett (félévre 3 ft. egész évre 6 ft.) az előfizetést is elfogadni szivesek.

(A Szent-István-Társulat ügynökségében) új évi ajándokul alkalmas következő könyvek részben leszállított áron kaphatók: I. „Ifjusági iratok” I kötet: Szent Miklós napja, francziából fordítá Alvinczi, esinos borítékban 40 kr. — II. „Pali és Gyuri” a keresztény szeretet és szigorúság 40 kr. — III. „Sismond család” vagy a megkísértett, és jutalmazott jámborság 40 kr. — IV. „Braminok” — a keresztény religio diadala 40 kr. — V. „Vad Őrzők” vagy az állatok bosszantás szomorú következményei 40 kr. — VI. „Anka” vagy az alázatosság diadala a kevelység felett 40 kr. — VII. „Száműzött leánya” francziából fordítva 40 kr. — VIII. „A falu őrangyala” írta Szabó Imre füzve 50 kr. — „Berta királyné” történeti regény a XI. századból Bolanden után 1 ft. — „A rabszolga-kereskedő” vagy is ész szívnélkül, Jellemrajzok 60 kr. — „Balme” a gyakorlati ész-aranykönyveske mindenki számára 40 kr. — „A várnai esata” Vaszary Kolostól 50 kr. — „Udalrik pápai zuáv” történeti regény füzve 2 ft. — „Két barátné” ebészelés a mind két nembeli ifjuság számára 50 kr. — „Piros tojások” iskolai ajándokul jó gyermekeknek, Schmidt Kristóftól 14 kr. — „Pázmány imakönyv” esinos börkötés aranyozott szegélylyel 1 ft. 50 kr., vászon kötésbe 1 ft. — kr. — „Isten az én örömem” oktató ima könyv növendékek számára, szerkeszté és kiadta Göndöcs Benedek újkigyósi lelkész esinos börkötés aranyvágással 1 ft. 50 kr., vászonkötésben 1 ft. — „Az istenfő gyermek”, imakönyv gyermekek és ifjak számára, diszes börkötésben, aranyvágással 50 kr., vászonkötésben 30 kr., papiros kötésben 30 kr. Ugyanaz német nyelven is szintazon áron. „Szent László magyar király tisztelete”, szerkeszté Garay Alajos, kiadta a sz.-László-társulat, esinos börkötésben aranyvágással 60 kr., vászon kötésben 40 kr.

Adakozások.

A bukovinaiaknak Móth Endre . . . . . 50 kr.
Szerkesztői mondanivalók.

S. K. Szeged. Tisztelettel kérem, sziveskedjék a K. Lelkipásztorból Konecz ur illetményét Lugosra elküldeni.

Kiadja a **Szent-István-Társulat** (borz-utca 3. sz.). — Felelős szerkesztő: **Füssy Tamás.**

Nyomatott Pesten, 1865. Emich Gusztáv magyar akadémiai nyomdásznál (Barátok tere (7. sz.))

✎ Mai számunkhoz van mellékelve: a „**Kath. Néplap czime és tartalma.**”